

Subayıda Abdıkadırova

(1935)

Şair Subayıda Abdıkadırova, 1935 yılında şimdiki Çüy şehrinin Kalinin kasabasına bağlı Sarıbulak köyünde doğmuştur. 1949 yılında orta öğrenimini, 1952 yılında pedagoji lisesini, 1957 yılında ise Kızkelinler (Bayanlar) Pedagoji Enstitüsünü bitirmiştir.

Çalışma hayatına "Leninçil Çaş" gazetesinde çalışarak başlamıştır. Sonraki yıllarda "Kırgızstan Ayal-darı (Kadınları)", "Ala Too" dergilerinde yazarlık ve bölüm müdürlüğü, "Kırgızstan Madaniyatı" gazetesinde ise muhabir olarak çalışmıştır.

S. Abdıkadırova'nın şiirleri yabancı dillere çevrilmiş, Rus dilinde birçok kitabı yayınlanmıştır.

ESERLERİ:

Bulak (Şiirler ve Manzumeler); Kırgızmambas, Frunze, 1959

Kız Hayâli (Şiirler ve Manzume); Kırgızmambas, Frunze, 1961

Kalıypa (Manzume); Kırgızmambas, Frunze, 1963

Mum (Şiirler); Kırgızstan, Frunze, 1966

Doğu'nun Kızı (Şiirler); Kırgızstan, Frunze, 1969

Akpak Çiçekler (Şiirler ve Manzumeler); Mektep, Frunze, 1972

Yâr Kokusu (Şiirler ve Manzumeler); Kırgızstan, Frunze, 1974

Altın Beşik (Şiirler ve Manzumeler); Mektep, Frunze, 1976

Vatanım (Şiirler); Kırgızstan, Frunze, 1979

Aşk ve Bahar (Şiirler ve Manzumeler); Kırgızstan, Frunze, 1983

Baht Şiiri (Şiirler ve Manzumeler); Kırgızstan, Frunze, 1985

Şiirler

KALKIMA

Bir sözüñdö kança maani katılğan
Sezip ketem kalkımdı çoñ akılman.
Kayda barsam toodoy kubat alamn,
Canga cakın kırıgız degen atıñdan.

Kokusunan kapaat tüşsö ayılıña
Bükçüysöñ da bastırbaysıñ kaygıga.
Maytarılıgıs küçüñ senin oşondo,
Askalarday apçıp turgan aydı da.

Külkü oynotkon kabagına - kaşına
Kesirilenbey sıymık konso başına.
Kalbaat gana münözü bar bir sırluu
Muñaybagan köbünö da, azına.

Kiçinekey körünsö da közümö,
Köldöy tereñ kubatı bar özümö.
Kubaniçtuu sıymıktanıp kalamın,
Kırıgız degen attı koşup sözümö.

CİĞİTTİK

Cigıt dep ezelteden atıñ uluk
El çeti coo betinde çekke turup.
Ata Curt namısı üçün caralğan dep
Cüröbüz özüñörgö kulduk urup.

Toktoboy müşkül tüşsö el başına,
Tıñ uktap oturbaysıñ ot başına.
İlayım tıñçık küñdün kemesin tart
Cuubaylı betti soğuş köz çasına.

Bul tilek cüröktöğü ıyık sezim,
Cönü bar men uşunu ıyık deşim.
Cigıttir baatır bolsun tıñç küñdö da,
Bastırbay pas işterge cigıt kezim.

OŞOL IR

Oşol küñü ötkün öttü şatırap,
Çanak cardı güldör turgan çatırap.
Şüürümdün teptegerek közünö,
Cark dey tüştü küñdün nuru çacırap.

HALKIMA

Bir sözüñde kaç anlam katılmıştır;
Anlıyorum halkımı büyük akılman.
Nereye varsam dağ gibi kuvvet alırım,
Cana yakın Kırıgız denen adından.

Aniden bir felaket düşse köyüne,
Belin bükülse de kapılmazsın kaygıya.
Senin tükenmez gücün o anda,
Kayarlar gibi dokunur aya da.

Neşe oynatan kabağına-kaşına,
Büyüklemezsin talih konsa başına.
Heybetli bir hasleti var gizemli
Tasalanmaz çoğuna da azına da.

Küçücük görünse de gözüme,
Göl gibi derin kuvveti var özüme.
Mutlulukla gurur duyar kalırım,
Kırıgız denen adı ekleyip sözüme.

YİĞİTLİK

Yiğit denen adın ezelden beri ulu,
Halkın kenarında, düşman karşında tek durup.
Ata Yurt'un namusu için yaratılmış deyip,
Yaşıyoruz sizlere kulluk edip.

Durmayıp müşkül düşse halkın başına,
Rahatça uyuyup oturamazsın ateş başına.
Yavaşça barış gününün gemisini çek,
Yıkamayalım yüzümüzü savaşın göz yaşına.

Bu dilek yürekteki kutsal hissim,
Sebebi var buna kutsal deyişimin.
Yiğitler batur olsun barış günlerinde de,
Kırletmeyip alçak işlere yiğitlik dönemini.

O ŞİİR

O gün yaz yağmuru yağdı şakırdayıp,
Güller çiçek açtı çatırdayıp.
Çiğ tanelerinin yusuvarlak gözüne,
Güneş ışığı bir anda düştü saçılıp.

Appak, tunuk tamçılarday ırlarım,
Aytayın dep saga gana sırların.
Kütüp tursa sen aldımından çıktın da,
Bilgen coksun cürögümdö ır barın.

Irdalğan çok oşol boydon oşol ır,
Ayılğan çok eç bir canga oşol sır.
Keede gana kirpiğimden tamçılup,
Maga erk berbey can düynömö salat çır.

MANDALAK TÜSPÖL ÖMÜRÜM

Nım cıttuu cazdın kırtışın köksöyt köñülüm,
Gül turat közöp kılamık kardın köbüğün.
Oydo çok cerden oygotup kettiñ sezimdi,
Oy, oşol künkü mandalak tüspöl ömürüm!

Kumarga toyboy kusalık kıynayt cüröktü,
Oo, andan beri dalay cıl, dalay kün öttü.
Sagınuu, arzuu, arbagan sıykır keremet,
Unutpaym nege dağı ele oşol münöttü.

Ceeğin köğü kıltyğan cañı kar ketip,
Caz celi cañdı çağımduu cumşak termetip.
Cülündü burap kıynaçu boldu negedir,
Külküñdü senin, caz cıtın dayım eñsetip.

SAGINDIM

Sagındım caydın ötkünün caagan kün tiyip,
Çınardın túbün butağı turgan cer çiyip.
Ce kölgö tüşüp köşülüp kete cazdasam,
Termetse candı örköçtöy tolkun tirsiyip.

Sagındım senin közüñdü ottuu oynogon,
Tüşümdö dayım bir cürüp külüp oygonom.
Çarçaymın balkim başkanın urmat - sıynan,
Çaalıkpay calgız özüñdü gana oylonom.

Sagındım cazdım mandalak cıttuu abasın,
Irgıgan çulduk suu ceegi baktın arasın.
Küttürüp canım ezbeçi mınça cüröktü,
Körünüp koyçu kusalık içten tarasın.

SARI - BULAGIM

Calbaramın, calınamın seket dep,
Kuçaktasam altın uyam bekem - bek.
Tili tattuu böböğümdöy münözü,
Kantip anan iç ezilbeyt elcirep.

Üyrülömün, ürgülömün sadagam,
Cıparıñan kana cutsam samağan.
Kız münözçü kılıksınıp türlöngön,
Güldörüñdü öpkülösöm kaalagan!

Cılaacınday şıldıragan bulağın,
Cıparılğan kunduz kara kıyağın.
Kubat berip kursant kılğan köñülü,
Meerin tökkön melüün cıluu ubağın!

Cal - cal karap kumarıña kanbadım,
Sarı - Bulagım cürök süygön ardagım.
Cılda kelip bir cıtaşıp albasam,
Kıñırlam içte barday armanım.

*Ak pak, berrak damlalar gibi şiirlerim,
Sadece söylemek için sana sırlarını.
Beklerken sen önüme çıktın ve,
Bilmiyordun yüreğimde şiir olduğunu.*

*Okunmadı ondan sonra bu şiir,
Söylenmedi hiç kimseye bu sır.
Sadece bazen kirpiğimden damlayıp,
Bana rahat vermeyip içimde kavga çıkarır.*

LÂLEYE BENZER ÖMRÜM

*Nem kokulu baharın toprağını özler gönüm,
Çiçek gözcü olarak bekliyor yağın karın üstünü,
Düşüncede bile yokken uyandırırverdin duyguları,
Ah, o günkü lâle benzeri ömrüm!*

*Heveslere doyamayıp pişmanlıklar kemirir yüreği,
Ah, ondan beri nice yıl, nice gün geçti.
Özlemek, arzulamak, sihirli bir keramet,
Unutmadım hâlâ o dakikayı.*

*Sahilin zirvelerinden kar yenice gidip,
Bahar yeli insanları bir hoş, yumuşacık serinletip.
Nedense bana işkence çektiriyor,
Her daim gülüşünü, bahar kokusunu özletip.*

ÖZLEDİM

*Özledim güneş vurup yaz yağmurunun yağışını,
Çınarın dibini budağı olan yer çizip.
Ya da göle girip kurulup yol alsam,
Sallasa ruhumu havut gibi dalgalar iteleyip.*

*Özledim senin gözlerini ateş gibi yanan,
Düşümde her daim birlikte gezip gülerек uyanırım.
Yorulurum belki başkasının, hürmet, iltifatından,
Usanmadan sadece seni düşünürüm.*

*Özledim baharın lâle kokulu havasını,
Zıplayan çulluk, su kıyısı, bağ arasını.
Bekletip canım ezme bu denli yüreğimi,
Bir göster kendini içimdeki hasret dinsin.*

SARI BULAĞIM

*Yalvarırım, yakarırım sevgilim diyerek,
Kucaklasam altın yuvamı sımsıkı.
Dili tatlı bebeğim gibi hasiyeti,
Sonra nasıl içim acıyıp ezilmez.*

*Dönerim, dolanırım gözbebeğim,
Özlediğim güzel kokunu duysam.
Kızlar gibi çekinerek şekilden şekle giren,
Çiçeklerini öpüversem doyasıya!*

*Çıngırak gibi çınlayarak akan bulağın,
Yan yatmış kunduz, kara kıyağın,
Kuvvet verip memnun eder gönlü,
Şefkat saçan, yavaş, ılık esen rüzgârın.*

*Baka baka güzelliğine doyamadım,
Sarı Bulak'ım, kalpten sevdiğim kutsalım.
Yılda bir gelip seninle koklaşmazsam,
Mahvolurum içimde kalmış gibi tüm arzum.*